

Latinedeki **infantis** Sözcüğünün Gerçek Kökeni

The True Origin of the Latin Word **infantis**

İnfant ve **infantis** sözcükleri hakkında yazmadan önce başka bir sözcükten kısaca bahsederek konuya giriş yapalım.

Ba+Ba (baba, papa) sözcüğü bazı dil bilimcilere göre tüm dillerde ortak görünen bir **enfantil** simgesinden türetilmiştir denilir. Biz daha önce **baba** sözcüğü kökünü de incelediğimiz makalemizde dil bilimcilerin bu çıkarımının tutarsız yönlerinden bahsetmiş ve baba sözcüğünün olası kökenini göstermeye çalışmıştık. Gerçekte sözcüğün **enfantil** (çocuk dilinde) türetme olup olmadığından asıllı olmayarak aslında **enfantil** sözcüğünün kendisi bile Hint Avrupa dili veya Latince kökenli değildir, fakat daha büyük bir olasılıkla Erken Türk diline bağlıdır.

Sözcük için Latince **fari / fat-** "söylemek" fiilinin küçültme halisidir denilir. Fakat Hint-Avrupa dilleri denilen toplama sözcüklerden kurulmuş dillerde söylemek anlamına gelen tamamen farklı sözcükler vardır. Latince **infantis** sözcüğü güya **in-** ön ekiyle Latince **infans t-** (henüz konuşmaya başlamamış bebek anlamındaki) sözcüğünden türetilmiş denilir. Yani güya sözcük Latince **fans, "konuşan"** sözcüğünden **in-** önekiyle yapılmış. Aslında "**in**" ön eki olarak dillerine aldıkları sözcük Erken Türk dilindeki **an (anmak / anılmak)** sözcüğümüzün alan dilde çok erken dönemlerde değişmiş biçimine ses değeri olarak oldukça yakındır. Aynı zamanda Türk dilinde "**ses, yüksek ses, nida, avaz**" anlamında kullanılabilen **ün** sözcüğü de vardır ve bu sözcük de aynı şekilde **in-** biçimi ses değeri yakındır.

Burada **infan-t-ilis** sözcüğünün ortasındaki **-t-** sesini tutarlı açıklayamayan dil bilimciler bu sözcüğün ön kısmını **fant-** veya **fanst-** biçiminde de gösterebilirler. Halbuki bu Latince fiilin (PIE) Hint-Avrupa Anadilinde aynı anlama gelen (yazılı örneği bulunmayan) ***bhā-** biçiminden evrildiğini yine Batılı dilcilerden duyabilirsiniz.¹ Yani bunların ***bhā** dediği sözde kök sözcük yine de Türk dilinin **bağ / ba** (**bağlamak/bağlanmak, baba** sözcüklerini türetmemizi sağlayan) kök sözcüğü ses değeri yakındır.

Kabul etsek ki çocuk dilinde **ba ba** tekrarından olan **baba, papa** gibi biçimleriyle pek çok dile girmiş bu sözcük çocuk ve baba arasında "**bağlantı**" (*baba bağı*) olduğunun bir ifadesidir. **Bebek** anlamına gelen **bebe (be be)** sözcüğü de aynı kökten ayrılmış sözcük olmalıdır. Yani sözcüğün doğması denildiği gibi çocuk dilinde olabilir veya olmayabilir² fakat muhtemelen bu sözcük yeni doğduğunda **bebe** veya **baba** biçimleri anlamca ayrılmamıştı ve sözcüğün kök anlamı daha büyük olasılıkla **iki canlı arasındaki bağı / kan-bağını** gösteriyordu³ diyebiliriz.

Zaten **infant** (in/an *bha > an bağı) sözcüğü de "**bağıyla-bağlantısıyla anılan**" anlamında veya "**mevcut bağlantısı/ayırt edici-özelliği**" manasında ya da (an ba/bağ biçimi sebebiyle) "**babasıyla anılan**" anlamında yaratılmış olabilir. Bu sözcüğün ses değeri yakını olan **ana+ba** biçimi muhtemelen (**in-*bhā+til** sözcüğü ses değeri yakını bileşik sözcük olarak) Sümer Öncesi Erken Türk (S.Ö.-Erken Türk) dillerinde ayrı ayrı sözcükler olarak zaten mevcut olmalıdır.

¹ Bakınız etymonline sözlükte INFANT; < https://www.etymonline.com/word/infant#etymonline_v_6430 >

² Bu arada baba sözcüğünün neden infantil olmadığını bu konuyu ele aldığım makalemde yazmıştım. Bu sebeple bu makalede tekrar etmeyeceğim.

³ Baba ile evlat bağı, kan ve kan bağı arasında anlamsal ilişki Türk dili dönemleri boyunca farklı coğrafyalarda kaydedilmiştir. Dil bilimi adamları olan Z. B. ARAGAÇI ve E. AYDIN Kanmıldığı-Hovu yazıtı okumalarıyla ilgili makalelerinde **babam** anlamına geldiğini belirttikleri **kanım** kelimesinin geçtiğini belirtmişlerdi. [Bakınız; USEEV, N. (2018). Kanmıldığı-Hovu (E 62) Yazıtı ve Eski Türklerde Maske Kültürü. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, 7(2), 641-649.]

Burada sondaki '-til' sözcüğü bugün Türkiye Türkçesinde 'dil' biçiminde yaşayan sözcüktür. **Be+til / Ba+til** veya ***bhā+til** biçimi "bebek dili" / "bebek dilinde" veya "dil-bağıyla" anlamı yaratan iki sözcükle oluşturulmuş olabilir.

Burada dikkat çektiğimiz diğer olasılığı hesaba alarak sözcüğü tekrar değerlendirecek olursak; Burada bu sözcüğün Latince olduğu varsayılan biçiminde bulunan **in-** (veya Türkçedeki ses yakını **-an**) ön hecesi aynı zamanda Türk dilinde **ün** sözcüğünün de ses değeri yakınıdır. **Ün** sözcüğü Türk dilinde "ses, yüksek ses, nida, avaz" anlamında da kullanılmaktadır. Sözcüğün Türk dilindeki **ün+bağ+tili** sözcüklerinin bitleştirilmesiyle oluştuğunu varsayarsak bu durumda ortaya çıkacak bileşik sözcüğün anlamları "yüksek ses bağı dilli" (sesini kontrol edemediği bağlantı kuran/konuşmaya çalışan) gibi bir anlam oluşmaktadır. Burada **+bağ/ba+** sözcüğü ses değeri yakını olan Türkçe **bağru**⁴ sözcüğüne dikkat çekmek gerekecektir. Öyle ki **bağ-ru** sözcüğünün Türk dilinde manası zaten "3 yaşa kadar olan çocuk" anlamındadır. Türkçede bazı ağızlarda **bağru** sözcüğü "yeni doğmuş çocuklar" için de bir genel ad olarak kullanılmaktadır. Zaten Türkçe olan bütün sözcüklerde anlam içeriğini taşıyan kısım sözcüğün köküdür. Yani bu sözcüğün kökü olan **bağ-/ba-** sözcüğü anlam içeriğinde "3 yaşa kadar olan çocuk" ve "yeni doğmuş çocuk" anlamı zaten mevcuttur diyebiliriz. Sözcük **bağır** (göğüs/ak-ciğerler anlamında) ve **bağırma** sözcükleri ile de kökteş olmalıdır.

Ya da bu bileşik kelimenin ortasında yer alan **+bağ+** sözcüğünün **bağru** kelimesinin kısaltılmış biçimi olduğunu düşünseniz de incelediğimiz sözcük için ilan edilecek anlamsal sonuç zaten değişmeyecektir. **Ün+bağ+tili** sözcüğü bu durumda "nidalı/yüksek sesli konuşan 3 yaşa kadar olan çocuk" anlamı alacaktır. Bu anlam içeriğinden anlaşılacağı gibi, tanımlanan yaş grubu çocukların "yüksek sesle konuşarak (dilli) iletişim kurma becerisi oluşmuş olanlardan başlayarak 3 yaşa kadar olan çocukları kapsayacak anlam ve biçimde" bir isim oluşturulmasının söz konusu olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla bu biçimiyle burada üç ayrı Türkçe sözcüğün alan dilde bitleştirilerek bundan bir bileşik sözcük oluşturmuş olduğu çok güçlü bir olasılık olarak görülmektedir.

Elbette bu makalemizi okuduktan sonra dahi, kökeninin Latince olduğu yargısı yine dil bilimi adamlarınca ileri sürülmüş **infantilis** sözcüğünün Türkçe **ün+bağ+tili/ünbağtili (ün bağru dilli)** sözcüğüne anlamca ve ses değeri (fonetik) yakınlığına tesadüfen denk geldi diyebilecek akıl seviyesinde dil bilimciler var olmaya devam edecektir. Halbuki çok dilli sözcük uzayında bu tip bir örtüşmeye tesadüf demek bilimsel mantık ve akıl yürütme dışında matematik olasılıkları da göz ardı ediyor olmak anlamına gelmektedir. Yukarıda Latince olduğu ileri sürülen bu sözcüğün Türkçe ses değeri yakını olan biçimlerini inceledik ve bunların tamamının anlamca kıyaslanan sözcükle yakınlığını ve bazen de tam örtüşüğünü görmüş olduk. Kıyaslanan Türkçe sözcüklerden hangisiyle oluşturulmuş olursa olsun incelediğimiz bu sözcüğün Türk dili kökenli olduğunu çok güçlü bir biçimde ifade edebiliriz. Matematik ve bilimsel mantık açısından bu yazdıklarımızdan daha güçlü bir olasılık Latince ve-veya başka bir dil içerisinde mevcut olmayacaktır diye düşünmemiz daha akılcı bir düşünce olacaktır.

İşte bu sözcükler alan dilde **|infant+tili| / |infan+tili|** veya **infantilis** biçiminde görülüyor olabilir. Dahası sözcüğün kuruluşunu ve kökünü hayali dil grubuna bağlamaktan dolayı kesinlikle bilmeyen Batı dil bilimi veya onların bu iki Türkçe sözcüğü tek bir sözcük gibi alıntılanmış olan geçmiş ataları, ön ek, kök ve bitişen olarak gördüğü bu sözcük bitişenlerine yükledikleri yanlış, kaymış / çarpık veya ters anlamlardan hareketle zamanla farklı sözcükler de türetmişlerdir diyebiliriz.

⁴ Bakınız Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğünde bağru sözcüğü anlamı; "Yeni doğmuş çocuk, üç yaşına kadar olan çocuklara verilen genel adı" > BAĞRU > <https://sozce.com/nedir/32143-bagru>

Batılı dil bilimcilere göre bu sözcüğün baş kısmı “söyleyen/konuşan veya konuşma” anlamındaymış. Aslında bu sözcüğün **-tili-** (**dili**⁵) kısmı Türkçede doğrudan “**konuşan / konuşma**” anlamındadır. Tabii aslında Erken-Türk dillerindeki köklere bakma ihtiyacı dahi duymayan ve PIE kavramını uydurmuş olan uyduruk dil biliminden başka bir açıklama beklentisi içinde olmak matematik olasılık uzayında çakışmaların nasıl görülmesi gerektiğini bilenler için yorucu bir beklenti olacaktır.

Üstelik “Hint Avrupalı dilleri konuşanların” geçmiş ataları bu ses biçimine yükledikleri yanlış anlamdan yeni sözcükler de türetilirse, bu tip sözcük türemeleri ve onlara geçmişte yüklenen anlamlar günümüzde dil bilimcilerin yanlış çıkarımlar yapmasının sebeplerinden birisi olabilir.

Halbuki sözcük sonu olan **tili (dili)** sözcüğü zaten Türkçe gibi gerçek ve köklü bir dilde “**konusmak**” anlamı da vermektedir. Kökeni PIE denilen bu sözcüklerin Türkçe ile fonetik değer açısından ve anlamca bu şekilde örtüşüyor olması matematik ihtimaller uzayında sırf bir hoş tesadüf olarak mı görülmelidir? Tabii ki bunlar tesadüfen örtüşmüş karşılaştırmalar değildir çünkü bir veya birkaç sözcükte bu yapıyı görmüyoruz fakat matematiksel olarak tesadüf olarak nitelenemeyecek sayısal çoklukta benzeri örnekler gösterilmektedir.

Buna karşın **infant** sözcüğünün İngilizcede **bebek** (n.) anlamında olduğu yazılmaktadır. Aynı zamanda dil bilimciler tarafından bu sözcüğün 14. yüzyılın sonlarında görüldüğü de yazılmaktadır. Adı geçen dönemde bu sözcüğün hem **bebek** hem **bebeklik**, hem “**bir çocuk**”, ayrıca özellikle “**yaşamın en erken dönemindeki çocuk, yeni doğmuş**” anlamında olduğunu ve aynı zamanda bu sözcüğün **bazen de fetüs** anlamına gelebildiği bile yazılmaktadır. Sözcüğün Latince **infantem**'den geldiği ve Latince bu adın “**küçük çocuk, kollardaki bebek**” anlamında bir isim olduğu yazılmaktadır. Üstelik bu sözcük aynı zamanda **fanlar, fari** biçiminde seslendirilen “**konusmak**” fiilinin kökteşi olarak da gösterilmektedir. Bütün bunları yazan Batılı dil bilim kaynakları sonuç olarak bu sözcüğün hayali dil grubu olan PIE kökünde ***bha-** seslendirildiği ve “**konusmak, söylemek**” anlamına da geldiğini yazmaktadırlar.⁶ Halbuki Türk dilinde **ba-/bağ-** sözcük kökü anlam içeriğinde ve **bağru** sözcüğü anlamında zaten bunun “**yeni doğmuş çocuk, üç yaşına kadar olan çocuklara verilen genel adı**” olması durumu mevcuttur.

Batılı sözlüklerde yapılan bu açıklamanın kafa karıştırıcı olduğu düşünmemeli miyiz? İngilizcede bebek anlamında olan başka sözcükler vardır. Ayrıca bu dilde bebeklik anlamında olan bir sözcük de var üstelik “bir çocuk” anlamında bu dilde başka bir sözcük de kullanılmakta. Ayrıca özellikle “yaşamın en erken dönemindeki çocuk, yeni doğmuş” anlamının bu sözcüğün hangi hecesinde veya bütününde mi olduğu veya böyle bir anlamı olduğu çıkarımının neden ve nasıl yapılabildiği de belirsizdir.

Aynı sözcüğün bazen **bebek** bazen **fetüs** bazen **kollardaki bebek** anlamında olduğu (*öyle ki sözcüğün neresinde kollar anlamı veren bir öge var bilinmez*) yazılmaktayken bu farklı tanım veya kavramların tamamı bu dillerde birbirinden başka sözcüklerle de zaten karşılanmaktadır. Sözcüğün Latince **infantem**'den geldiği ve Latince bu adın “**küçük çocuk, kollardaki bebek**” anlamında olurken hangi mantıksal ilişki veya bağlantıyla aynı zamanda “**konusmak**” fiilinin kökteşi olabildiği de belirsizdir. Yani konuşmak fiili ile diğer açıklamalar arasında ve bunların tamamının birbirleri arasındaki bağlar nasıl kurulmuş bilinmemektedir. Üstelik en eski kök olarak sunulan PIE varsayımsal kök dilde olduğu söylenen sözde ***bha-** biçimindeki sözcüğün bu açıklamalarda ifade ettikleri **infant** biçimiyle ve Latin **infantem** biçimiyle ses değeri (fonetik) yakınlığı bile hiçbir biçimde mevcut değildir. Bu durumda bu açıklamanın kendisi dil biliminin denklik veya yakınlık aradığı ses değeri örtüşmesi veya benzeşmesi

⁵ Bakınız dilli sözcüğü konuşan/konuşkan anlamında > <https://sozce.com/nedir/94285-dilli>

⁶ Bakınız etymonline sözlük: < <https://www.etymonline.com/search?q=infant>>

kriterleri dışında kalmaktadır. Yani aslında dil bilimi için yazılmış kurallar ile bu sözcükleri gösterilen PIE hayali köklere bağlamak mümkün de olamamalıdır.

İngilizcede "**çocuk**" için yaygın olarak "**child**" ve daha az biçimde "**bairn**" sözcüğü kullanılmaktadır. Muhtemelen yine "tesadüf" denilebilir fakat "**ba-irn**" sözcüğünün kökündeki **ba-/bağ-** sesi Türkçede hem (yukarıda açıkladığımız üzere) "**çocuk**" anlamındadır hem de **bağlanmak** (bağlantılı/ilişkili olmak) ve **ba-ba** sözcüğü kökünde de mevcuttur ve "**bairn**" sözcüğünün sonluğundaki **-irn** ses biçimi de Türkçe anlam içeriğinde "**erkek**", "hayırlı **çocuk**/iyi çocuk" anlamları da olan **eren** sözcüğü ses değeri yakınıdır.

Öyle ki İngilizcede çocuk anlamına gelen **bairn** sözcüğü kökü için de yine bir hayali ses biçimi Batılı dil bilimciler tarafından önerilmektedir ve o varsayımsal sözcük de Proto-Germanic kökte olduğu varsayılan ***barnan** sözcüğü imiş. Üstelik Batılıların sözlüklerinde yaptıkları açıklamaya göre bu sözcüğün PIE kökünde ***bher-** seslendirilen ve "**taşımak**", anlamında ve aynı zamanda "**çocuk doğurmak**" anlamına geldiği söylenen sözcükle de bağlantısı olduğunu yazmışlar.⁷ İşin bu kısmı da ayrıca kafa karıştırıcı görünebilir. Çünkü bir sözcük için iki farklı ses değeri olan iki farklı kök ifade edilmiş durumdadır diye düşünebilirsiniz. Batılı dil bilimciler bütün bu açıklamaları yaparken ve sözcüklerini hayali köklerde varsayımsal ses biçimlerine bağlarken nedense burada bir çelişki görmemişler.

Bitti mi?

Hayır bitmedi.

Üstelik aynı Batılı sözlüklerde tarih öncesi dönemden kalma olduğunu yazdıkları bir hayali referans daha verilmiş ve ***gen-to-m** sözcüğünden bağlantılı ***born** biçiminden bahsederek (*öyle ki bu **born** ses biçimi yine Türkçe **bağru** sözcüğü ses değeri yakınıdır*) doğmak veya doğmuş anlamında kökteş sözcüklere de değinerek bunların da yine Latince **gignere** sözcüğü ile aynı kökten geliyor olduğunu yazmışlar. Nasıl bir tesadüf ki ***gen-tom** biçiminde olduğunu varsaydıkları sözcük de yine Türk dilinde **kan-tum (kan tohum/kan-kökü)** sözcüklerimizin ses değeri yakınıdır. Daha önce **gen** (genetik) ve **kan** sözcüklerinin ortak kökten ses değeri değiştirerek anlam ayrışması yaşamış sözcükler olduğunu yazmıştım. Bu bağlantıyı yazarken de yine Batı dillerinde ve Türkçede birbiri ile örtüşen çeşitli sözcük örnekleri üzerinden kıyaslamalı biçimde açıklamalar göstermiştim. Bu sebeple bu yazıda aynı detaylara değinmeyeceğim.

Biz burada bu sözcükler için hayali olmayan, kafa karıştırıcı ve tutarsız açıklamalara sapmayan ve eski Türk dilinde yaşayan anlam yakını ve ses değeri yakını sözcükleri gösteren açıklamalar yapmaya devam edelim.

İncelememize Batılı dillerde bu sözcük ile kökteş olduğu ileri sürülen diğer sözcüklere de bakarak devam edelim.

Burada konu ile bağlantılı olduğu için hakkında kısaca yazacağım ve infant (çocuk) sözcüğü ile kökteş bir sözcük daha var. Bu sözcük İngilizcede bulunan **infanticide** (n.) sözcüğüdür. Bu sözcük başka toplumlara medeniyet dersi vermeye her fırsatta yeltenen Batılı ülkelerin yakın geçmişteki (ve modern zamanda) gerçekleştirmiş olduğu bir uygulamanın ismi olmuş bir sözcüktür. **Infanticide** sözcüğü bu dilde "bebek öldürmek" veya "bebek öldüren kimse" anlamında kullanılmıştır. Aynı kaynaktan bu sözcük karşısında yazılan açıklamada şu ifadeler yer verilmektedir:

⁷ Bakınız etymonline sözlük <<https://www.etymonline.com/word/bairn>>

"Hıristiyan ve İbrani topluluklarında bebek öldürme her zaman diğer cinayet türlerinden daha az suç olarak görülmemiştir; ancak diğerlerinin çoğunda hem antik hem de modern zamanlarda, bu uygulanmış ve hatta affedilebilir olarak görülmüştür ve bazılarında, antik Yunan'ın bazı toplulukları arasında doğuştan gelen zayıflık veya şekil bozukluğu vakalarında olduğu gibi, emredilmiş ve yasal olarak uygulanmıştır."⁸

Orijinal metinde bu açıklama şöyledir:

"In Christian and Hebrew communities infanticide has always been regarded as not less criminal than any other kind of murder; but in most others, in both ancient and modern times, it has been practised and regarded as even excusable, and in some enjoined and legally performed, as in cases of congenital weakness or deformity among some of the communities of ancient Greece."⁹

Burada infant-**cide** sözcüğünün sonundaki **-cide** kısmının bu dillerde **katil** anlamında olduğu yazılmıştır. Hasta doğan bebeklerin öldürülmesi uygulamasında öldürmeyi gerçekleştiren kişi anlamında olduğu sözlene bu sözcük de Proto-İtalik ***kaid-o-**'dan ve PIE kökünden ***kae-id-** "saldırmak" fiili ile ilişkili gösterilmektedir. Ne büyük tesadüf ki Batılıların hayali dil grubunda ***kaid-o-** ve ***kae-id-** biçimlerinde olduğunu yazdıkları ve **hasta çocukları öldüren kişi** anlamına geldiği yazılmış olan bu sözcüğün ses değeri yakını olan **kede** sözcüğü Türkçede "**hasta çocuk**" anlamındadır.¹⁰¹¹ Demek ki Batılı dil kökünde hasta çocuk öldürmek veya saldırmak eylemi ile ilişkili görülebilen ***kaid-o-** sözcüğünün Türk dilindeki fonetik yakını olan **kede** biçimi basitçe **hasta çocuk** demekmiş.

Batılı dil bilimciler tarafından İngilizcede **infant** sözcüğü kökteşi olarak gösterilen bir diğer sözcük de **fauntleroy** sözcüğüdür. Bu sözcük Frances Hodgson Burnett'in popüler romanı "Küçük Lord Fauntleroy"da (1885 yılında) **bir aile adı** olarak geçmekteymiş. Sözcüğün 13. yüzyılın ortalarından itibaren, "**kralın oğlu**" anlamı olmasından bahsediliyor.¹² Bununla bağlantılı olarak da Orta İngilizcede **fauntekin** ("**küçük bir çocuk**" veya "**kralın oğlu**" anlamında) sözcüğü gösterilmiş. Bu **faun+tekin** sözcüğünün sonluğundaki **-tekin** Türkçe olmuş olsaydı **şehzade**, **prens** anlamında olacaktı. Bu Hint Avrupalı olan sözcük ise "**kralın oğlu**" anlamındaymış meğerse. Türkçedeki **tekin** sözcüğümüz bu örnekte tam bir yazım ve ses değeri denkliği içinde olsa ve anlamlar da tam olarak üst üste oturmuş olsa da Batılı dil bilimcilerin gerçek bir dil olan Türk diline bakarak ona referans vermeleri mümkün olamamış. Bunlar yine hayali dil grubuna bağlayarak bu sözcüğü açıklamışlar. Sanırsın ki onların dil bilimine göre bizim açıklama anagram veya tesadüf fakat onların bilimin ta kendisi. Üstelik Batılı sözlükte bu sözcük bir kişi adı olarak gösterilmiş ve yine ne büyük tesadüf ki bizim kişi adları Türkçe sözlüğünde de **tekin** sözcüğü bir kişi adı olarak gösteriliyor.¹³

Bir de İngilizcede **infant** sözcüğü kökteşi **infancy** (n.) sözcüğüne bakalım. **Infant** sözcüğü **bebek** ve **yeni doğmuş çocuk** anlamındayken ne hikmetse aynı kökten olan **infancy** sözcüğü bu Batılı dilde bir zamanlar **21 yaşına kadar herhangi bir yaş** anlamına da gelebiliyormuş. Belki de sizler birer okuyucu olarak bunları yazan dil bilimcilere; *Hani bu sözcüğün kökü "körpe uşak", "bebek", "yeni doğan"*

⁸ Etymonline sözlükte gösterilen kaynak : Century Dictionary. Bakınız:

<<https://www.etymonline.com/search?q=infant>>

⁹ Bakınız etymonline sözlükte infanticide maddesi;

<https://www.etymonline.com/word/infanticide#etymonline_v_34598>

¹⁰ Bakınız sözce sözlükte **kede** maddesi hasta çocuk anlamında gösterilmiştir. <<https://sozce.com/nedir/189221-kede>>

¹¹ Bakınız Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğünde **kede** sözcüğü anlamı "Şiş karınlı, sarı yüzlü, hasta çocuk" >
<<https://sozce.com/nedir/189221-kede>>

¹² Bakınız etymonline sözlükte Fountleroy maddesine;

<https://www.etymonline.com/word/Fauntleroy#etymonline_v_1165>

¹³ Bakınız sözce sözlükte tekin maddesine <<https://sozce.com/nedir/305361-tekin>>

anlamındaydı nasıl oldu da aynı kökten olan başka sözcük bebeğin veya çocuğun yaş aralığını 21 yaşa kadar genişletti diye sormak istersiniz.

Bence Batılı dil biliminin daima bir açıklaması vardır. O yüzden fazla derine inerek onların açıklamalarını kurcalamanız da lazım değil diye düşünüyorum. Çünkü adamların elinde PIE dedikleri sihirli bir varsayımsal kök dilleri var. O kök dilde daima bir açıklama mantık zincirleri zorlansa bile üretilebiliyor. **Böyle dil biliminin de ta dibini** deşeleleyen sorular sorsam bile bunun ne manası olacak ki? Akıllı cevaplar üretmenin sihirli kavramı “PIE” “ari ırkın” en büyük ve en kullanışlı buluşu olarak iş başında ve adamların etimoloji sözlükleri hep ve her yöne sınırsız dayanaksız kanıtsız genişletilebiliyor zaten.

Ahmet Ardıç

Mart 2023

Not: Bu makaleye son eklemeler Eylül 2023 tarihinde yapılmıştır.